

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบของการบริหารงานสถานศึกษานิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ คือ การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 216 - 229) จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ
2. การดำเนินการนิเทศงานวิชาการ
3. การประเมินผลการจัดระบบ
4. การติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 319 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,591 คน รวม 3,910 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 319 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 128 คน และครูผู้สอน 393 คน รวมทั้งสิ้น 521 คน ซึ่งได้มาโดยสุ่มจากประชากรแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และกำหนดสัดส่วนโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 40

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา)
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียน 121 – 600 คน)
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 5 ด้าน คือ

3.2.1 การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ

3.2.2 การดำเนินการนิเทศงานวิชาการ

3.2.3 การประเมินผลการจัดระบบ

3.2.4 การติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้ที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หากค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับฉบับเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Five Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มี 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionair) เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการวิเคราะห์ t-test เพื่อทดสอบเกี่ยวกับสถานภาพ และใช้ F-test สำหรับเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับขนาดสถานศึกษาและทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe'
4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา รวบรวมและสรุปประเด็นแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความถี่และร้อยละ

5. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ

ครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาดังตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาดังตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

สถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาดังตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

สถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาดังตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 2 การดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ด้านที่ 3 การประเมินผลการจัดระบบ

และด้านที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านที่ 1 การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ
และด้านที่ 4 การติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษา
จากสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1
การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ ด้านที่ 2 การดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และด้านที่ 5
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนในด้านที่ 3 การประเมินผลการจัดระบบ และด้านที่ 4 การติดตาม
ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
4 อันดับ ดังนี้

1. จัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
2. นำระบบ PDCA มาใช้และให้ทุกคนมีส่วนร่วม
3. มีการนิเทศอย่างต่อเนื่องตาม โครงสร้างและใช้หลักกัลยาณมิตร
นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข
4. ให้มีการจัดระบบนิเทศให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม ดำเนินอย่างจริงจัง
ไม่ใช่มีแผนไว้เพื่อรับการตรวจ

ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
4 อันดับ ดังนี้

1. ใช้กระบวนการ PDCA และให้ทุกคนมีส่วนร่วม
2. ควรมีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ใช้หลักกัลยาณมิตร สรุปแจ้งผล
การนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อปรับปรุงพัฒนา
3. ผู้นิเทศควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเป็นที่ยอมรับ
ของผู้รับการนิเทศ

4. ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ ติดตามงานตามแผน ไม่ควรปล่อย
ให้ครุทำแต่ไม่สนใจ

ด้านการประเมินผลการจัดระบบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
4 อันดับ ดังนี้

1. ควรมีการประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบประเมิน
ทั้งก่อน-หลังการนิเทศ สรุปผลนำไปใช้จริง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่ด้านการนิเทศลงมา
ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการประเมินผลเป็นแนวเดียวกัน
4. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่

ใช้วิธีเดิม

ด้านการติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เรียงลำดับความถี่
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษาควรออกนิเทศตามแผนอย่างจริงจังต่อเนื่อง
แบบกัลยาณมิตร สรุปผลแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อพัฒนา
2. ขาดความคล่องตัว การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก ลำช้า ลิ่นเปลือง
ควรมีเครือข่ายประจำแต่ละอำเภอ
3. การติดตามประสานงาน/โครงการกับเขตพื้นที่มีน้อย ไม่ทั่วถึง
ควรมีการปรับปรุง

ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ เรียงลำดับความถี่จากมาก
ไปหาน้อย 4 อันดับ ดังนี้

1. ควรจัดอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงานทุกปี
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนข้างน้อยมีในวงแคบ ๆ เพราะเปลี่ยน
โครงสร้าง ควรหาวิธีสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น
3. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
ให้สม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตร
4. ครุยังไม่ตระหนักถึงการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ก่อนข้างน้อย ผู้บริหารควรหาวิธีกระตุ้นให้ครุเห็นความสำคัญ

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาได้มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ประเมินผลการจัดระบบ ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ในการดำเนินงานซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ระเบียบ เป็นขั้นตอน ต่อเนื่องสอดคล้องกับมาตรฐานและความต้องการของสถานศึกษา จึงทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล คงทรง (2547 : 135) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย พบว่า ระดับการนิเทศภายในโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู ด้านพฤติกรรมของครู และด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิดา กุลสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในและครูผู้สอนโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจแนวนโยบายในการบริหาร การสร้างความมั่นใจและความตระหนักในการพัฒนาปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าให้เกิดขึ้นกับบุคลากร มีการแต่งตั้ง

มอบหมายงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ ส่งเสริมและเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี พรหมภักดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดเลย ใน 5 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน – ครู ด้านการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียน ด้านพฤติกรรมครู และด้านการประเมินผล พบว่า ข้าราชการครูโดยรวมและจำแนกตามสภาพตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและประเภทโรงเรียน มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล คงทรง (2547 : 135) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย พบว่า สภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีระดับการนิเทศภายในโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า

2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แม้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการรับนโยบายจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานต้นสังกัดแต่ในขั้นตอนของการทำงานผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจแนวนโยบายในการบริหาร มีการวางแผน ปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจมีอุปสรรคและข้อบกพร่องตามสภาพของชุมชน เศรษฐกิจ การปกครอง ของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ตลอดจนทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร บุคลิกภาพส่วนบุคคล สิ่งเหล่านี้มีผลต่อสภาพการบริหารและทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล คงทรง (2547 : 135) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายใน

สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัตร พิเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศเห็นว่าการดำเนินการมากกว่าผู้รับการนิเทศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิพล นานา (2543 : 109) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอท่ามะเฒ่าชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชน มีความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนงบประมาณ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ต้องใช้ความพยายามสูงในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทองไทย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา ผลหมู่ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ข้าราชการครูในสังกัดที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 2 ด้าน และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ควรหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการให้ความรู้ ฝึกอบรม จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และนำบุคลากรไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในต่างจังหวัด

7.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด จึงควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน และปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในเชิงคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางนำไปปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

7.2.3 ควรวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ